

Zondag 8 november 2020
32^e zondag door het jaar

Lezingen: Wijsheid 6, 12-16; Matteüs 25, 1-13

Overweging

Hebt u ook zo'n moeite met dit stukje evangelie? Wat te denken van meisjes die niet willen delen, de deur die voor genodigden dichtgegooid wordt, olie die opraakt. Wat zou Matteüs ons met dit verhaal willen meegeven?

Jezus bedoelt met de woorden 'domme en verstandige' meisjes niet mensen die al of niet Hoger Onderwijs hebben gevolgd. Misschien kunnen we de woorden verstandig en dom wat beter weergeven met: toegewijd en niet toegewijd. En zulke mensen vind je net zo goed bij gestudeerde als bij niet-gestudeerde mensen.

Mensen die toegewijd zijn, zijn mensen die zuinig zijn op een vriendschap. Het is fijn als je een toegewijd iemand tot vriend hebt. Van zo iemand kun je op aan. Zo iemand is je trouw. Die zal je altijd de hand boven het hoofd houden. Bij zo iemand mag je ook best een vergissing maken. Hij zal het weten te vergeven. Toegewijde mensen zijn trouwe mensen. Nogmaals: dat heeft niets te maken met ontwikkeling, het heeft te maken met echt mens zijn.

Mensen die niet toegewijd zijn, zijn mensen waar je niet van op aan kunt. Ze beloven je koeien met gouden horens, maar als puntje bij paaltje komt laten ze je in de kou staan. Als een ander over je roddelt, zullen ze je niet verdedigen, maar dapper mee roddelen. Deze mensen hebben niet in de gaten dat vriendschap altijd van twee kanten moet komen. Als vriendschap steeds van een kant komt, staat die andere kant binnen zekere tijd droog. Dan verslapt de band, soms zo erg, dat je elkaar tenslotte niet meer kent, en misschien zelfs niets meer met elkaar te maken wilt hebben. Ik ken jou niet.

In de parabel gaat het heel duidelijk over waakzaamheid. In de loop van de eeuwen is deze parabel bij voorkeur gebruikt om de ontmoeting met de Eeuwige aan te duiden bij onze dood. Toch gaat het hier niet over de vraag wie nu in de hemel komt en wie niet. Binnengaan in het rijk der hemelen of het koninkrijk van God gebeurt reeds hier op aarde. De Eeuwige wil zijn Rijk opbouwen in deze wereld. Hij wil van deze wereld een stad van vrede maken als een maquette van het hemels Jeruzalem. Je gaat nu reeds binnen in dit koninkrijk, als je leeft zoals Jezus heeft voorgedaan, door je in te zetten om het leven op deze aarde voor iedereen zo menswaardig mogelijk te maken.

Want waakzaam zijn hoort tot de kern van ons doen en laten. We zijn immers waakzaam op ontelbaar veel domeinen, en als we dat niet zijn, worden we vaak met negatieve gevolgen van die onachtzaamheid geconfronteerd. Dus zijn we waakzaam dat ons huis en ons bezit beveiligd is tegen diefstal. We zijn waakzaam in onze omgang met onze medemensen, om hen niet te kwetsen of te beledigen. We zijn waakzaam op ons werk, om goed te doen wat van ons verwacht wordt, en we zijn ook waakzaam in het verkeer, om geen ongevallen te veroorzaken of te ondergaan.

En ook waakzaam in ons gedrag, om geen domme dingen te doen, om niet verslaafd te worden aan drank en drugs, om in vrede en geluk om te gaan met ons gezin, onze familie, onze burens, onze collega's. En zo kunnen we blijven doorgaan, want waakzaamheid maakt echt deel uit van ons leven.

Maar Jezus bedoelt meer dan dat. Hij zet ons namelijk direct aan tot waakzaamheid in onze inzet voor het Koninkrijk van Gods liefde, vrede en gerechtigheid. En ook in dat verband kunnen we onszelf zeker op heel wat domeinen tot meer waakzaamheid aansporen.

Wees waakzaam, zouden we kunnen zeggen, want voor je het weet draai je mee in een wereld van overconsumptie, en laat je je vangen door de gekste reclame om nog veel meer te consumeren.

Wees waakzaam, want voor je het beseft leef je er maar op los, hou je geen rekening meer met je medemensen, en nog minder met je omgeving, het milieu, de natuur.

Wees waakzaam, want voor je het doorhebt ben je zo verslaafd aan je gsm, je iPhone, Facebook, Twitter, Instagram en al die andere sociale media, dat je niet eens meer weet dat je echt leeft.

Wees waakzaam, want voor je het weet doe je mee aan roddelpraat over anderen, en slik je zonder nadenken de meest kwetsende leugens.

Wees waakzaam, want voor je het beseft zet je je niet meer in voor je medemensen, omdat je vindt dat het ieder voor zich is. Er is zoveel dat probeert ons af te leiden van aandacht voor onze medemensen, om ons egoïstisch en onverschillig te maken.

In een andere passage van het evangelie vraagt Jezus van zijn leerlingen dat ze een licht voor de wereld zouden zijn. De olie die onze lampen doen branden zou wel eens onze manier van leven kunnen zijn. Leven op de manier van Jezus, een levenswijze die anderen verlicht, hun bestaan verheldert, hun last mee helpt dragen.

Als een mens dus waakzaam leeft, verzamelt hij olie in zijn lamp. Mensen die in hun dagelijkse doen en laten, leven zoals de Eeuwige het van het begin af aan bedoelt heeft: namelijk er te zijn voor de ander, voor iedere ander, bij voorkeur voor de mensen die niet mee kunnen of mogen in deze wereld.

Olie in de lamp heeft iets te maken met de wijsheid van de eerste lezing, met inzicht in wat het plan van de Eeuwige is met de schepping, met aanvoelen dat de mens bedoeld is als mede-schepper, als beeld van de Eeuwige, met zijn Thora onderhouden. Dit inzicht, dit aanvoelen is niet te koop, is niet zomaar in die zin overdraagbaar. Je moet het jezelf verwerven; je moet er moeite voor doen; Je kunt de olie in jouw lamp niet delen met een ander, want ieder moet zijn eigen leven leiden, is verantwoordelijk voor zijn eigen wijze van leven. Je kunt een heleboel doen voor een ander, maar niet zijn leven leiden. Als je niet volgens het evangelie leeft, je afkeert van Jezus die je in de kleine en zwakke tegemoet komt, dan kun je hem niet kennen, en hij jou niet. In die laatste zin van de lezing vandaag: 'ik ken jullie niet', zit de sleutel om deze gelijkenis te verstaan. Ik ken jullie niet, er is geen relatie tussen die vijf en de bruidegom.

En om die relatie gaat het dus. Om de relatie tussen Jezus en ieder van ons. Heb je iets van die relatie gemaakt, of heb je die relatie laten versloffen?

Voor Matteüs loopt het leven op iets uit. Het is niet zomaar amen en uit. Het leven heeft een open slot, een deur die opengaat. Het eindigt op een bruiloft. Dat is een poging als vele andere om iets te zeggen over wat volgt als mensen leven volgens de wegen van Jezus. Het is een poging om te zeggen hoezeer het leven op aarde verandert, hoezeer het feestelijk wordt, indien de armen worden verzadigd en de treurende getroost, als de zachtmoedigen en de barmhartigen de overwinnaars mogen worden. Amen

Astrid Veldhuis